

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De Esurie Iustitiæ. Pars VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

di. Iudith 7. Incidi præcipit Holofernes aquæ ductum. Ipsa est vallis ad quam descendunt aquæ lacrymarum. Secundum est, amor terrenorum. Vnde Cain interfecit Abel. Gene. 4. Cain interpretatur possessio: Abel, luctus. Genesi. 26. Omnes puteos quos foderant serui Abraham, obstruxerunt Palestini implentes humo. ¶ Tertium est, durities siue impietas. Gene. 29. Os putei grandi lapide cludebatur. Homines qui non habent pietatem ad proximum, non inveniunt Deum sibi misericordem. Ideo corda eorum sunt vt petra durissima. Iob 12. Si continueris aquas, omnia siccabuntur. Ideo necesse esset vt virga Dei percuterentur, vt aqua lacrymarum inde exiret. Deuteron. 8. Eduxit riuos viuos de petra durissima. Item in Psal. Percussit petram & fluxerunt aquæ &c. ¶ Quartum est, nimia occupatio, Genesi. 36. Ana inuenit aquas calidas, in solitudine. Esa. 22. Recedere à me, amarè flebo. ¶ Quintum est, ignorantia. Quod impedimentum tangit dominus Luc. 19. dicens: Si cognouisses, & tu, supple, feres. ¶ Sextum est peccati magnitudo. Ber. in libro de consideratione: Si doles, cõdoleo, si non, doleo tantum & maximè sciens à salute longius absistere membrum quod obstupuit, & agrum sese sentientem periculosius laborare. Grego. in homil. loquens de Pharisæo & Magdalena & Christo: Inter duos ægros medicus aderat, sed vnus æger in febre integrum sensum tenebat, alter verò in febre carnis & sensum perdiderat mentis. In ægritudine sensum perdiderat, qui hoc ipsum quod à salute longe esset ignorabat.

¶ *Conadaptatio luctus in donum scientiæ.*

Circa quintum notandum quòd luctui adaptatur donum scientiæ. Vnde in 1. Hi scientiæ spiritu illustratur, vt sciant quibus malis inuoluantur. Hanc adaptationem insinuat Salomõ Ecc. 1. Qui addit inquit scientiã, addit & laborem, & nõ potest homo scire quibus bonis vel malis sit in præsentì vita, & nõ esse in luctu. Mala enim per se luctum inducunt, bona vero tẽporalia causam luctus: id est, peccatũ. Aug. Si bene est, tumes: si male, doles. Hanc adaptationem insinuat nobis ipsa natura. Ad idẽ enim mẽbrorum pertinent visus & luctus. Idem insinuat nobis Luca 19. Videns Iesus ciuitatem, fleuit super eam.

De Esurie Iustitiæ.

PARS VIII.

Recte post prædicta de Esurie Iustitiæ dicendũ est, quia prædicta valent ad esuriẽ iustitiæ. Humilitas quę ad paupertatẽ pertinet, valet ad hãc esuriẽ quia humilis sentit propriã vacuitatẽ, ideo esurit repletionem. Ecõrratio superbus qui habet vanã

plenitudinē, habet fastidiū iustitiæ. Item paupertas voluntatis animam euacuat ab amore mundi. Vnde reddit eam capacem amoris veri boni. Amor enim mūdi, & amor veri boni mutuo se expellunt ab anima: coangustatum est enim strātū, vt alter decidat & palliū breue amoris vtrunq; operire nō potest, mundum scilicet & verū bonum. Esa. 28. Mansuetudo valet ad hanc esuriē, quia animā euacuat ab amore iniustitiæ. Homines immites esuriūt malitiam seu proximi iniuriā: ideo nō possunt perfectē esurire iustitiā. Luctus etiam facit ad hanc esuriē. Quī enim lugēt, recogitant annos suos in amaritudine animæ suæ, & cōcipiunt facere dignos fructus pœnitentiæ, volentes seruire iustitiæ, sicut iniustitiæ prius seruierunt. ad Ro. 5. Sicut exhibuistis mēbra vestra seruire immūditæ, & iniquitati ad iniquitatē: ita nūc exhibete mēbra vestra seruire iustitiæ. Bern. Esuriē iustitiæ ad præcedentē ordinat beatitudinē, his verbis: Quid aliud est, inquit, hæc consolatio quæ lugētibus promittitur, quàm procedēs de spe veniē gratia deuotionis & suauissima delectatio boni, & gustus sapientia, licet exiguus, quibus interim benignissimus Deus afflictam refrigerat animā. Sed gustus ille nihil aliud est quàm iuramentū desiderij, & incentiuum amoris, sicut scriptū est. Qui edunt me, adhuc esurient: & qui bibūt me, adhuc sitiet. Propterea illico subinfertur, Beati qui esuriunt &c. ¶ Et notādum quōd iustitiā hic sumi potest generaliter pro probitate, seu bonitate, seu rectitudine vitæ. Ad quod pertinet quod dicit gl. Amatores, inquit, veri boni sunt, quibus nō satis est, quod iusti sunt, sed semper sitiūt opus iustitiæ. Vel potest sumi iustitiā prout ad eā pertinet reddere vnicuique quod suū est. Vnde gl. Iustitiā est sua cuiq; tribuere, sibi, & proximis, & Deo. ¶ Itē potest sumi prout attrahitur in inflictione pœnarū. Vnde Bern. in Sermo. Alij, inquit, tam vehementer contra aliorū delicta zelant, vt videri possent esurire & sitire iustitiā, si esset apud eos de suis quoq; peccatis idē iudiciū. Sed nunc pondus, & pondus vtrunq; abominatio est apud Deū. Nā contra alios tā impudenter quàm inaniter æstuāt, seipfos tā inspiēter quàm inutiliter palpant. Esuriē iustitiæ, intelligas non quæcunq; amorē iustitiæ, sed amorē valde intēsūm. Et notādū, quōd opera bona cibus sunt animæ. Virtutes enim quæ sunt quasi quædā membra animæ, inde sustentantur, rescipiuntur, augētur, roborantur. Io. 4. Meus cibus est, vt faciā volūtātē eius qui misit me. Ad virtutes pertinet illud Esa. 4. Panē nostrum comedemus. Ipsæ de labore suo viuunt, propriis enim operibus pascuntur, & sine illis deficiunt. Ideo recte dicitur esuries esse iustitiæ.

ria. Esuries enim est respectu nutrimenti & refectionis. Qui
 esuriunt & sitiunt iustitiam: id est, vitæ rectitudinem vel boni-
 tate, & in se, & in aliis beati sunt: quia satiabuntur in futuro ade-
 pro quod desiderant: vt dicit gl. interlin. Tunc enim nullus erit
 eam eis qui bonus non sit, & qui bene non agat. Item qui iusti-
 tiam secundo modo esuriunt, nunc saturabuntur. Totaliter enim
 viuunt Deo: vnde se totaliter reddet Deo, à quo totaliter habet:
 & sic verè erunt iusti. Item qui esuriunt iustitiam tertio modo,
 tunc saturabuntur: quia tunc nullum malum relinquetur impu-
 nitum. Tunc enim implebitur illud Psal. Lætabitur iustus, quum
 viderit vindictam. ¶ Item qui esuriunt & sitiunt iustitiam, ha-
 bent beatitudinem vitæ. Primo propter lætitiã quæ iustitiam
 comitatur. In Psalm. Iustitiæ domini rectæ lætificantes corda.
 Eccontrario iniustitiam comitatur miseria, à qua miseria ipsi im-
 munes sunt. Prou. 14. Miseros facit populos peccatum. Aug. in li.
 de libero arbitrio: Tanta est beatitudo iustitiæ, vt nemo ab ea
 nisi ad miseriam possit abscedere. Secundo, quia quanto habent
 maiorem esuriam iustitiæ, tanto habent maiorem lætitiã ope-
 rando iustitiã. Prou. 13. Desiderium si cõpleatur, delectat animam.
 In eodem: Lignum vitæ desiderium veniens. Tertio, quia spiri-
 tualem sanitatem habent. Esuries enim iustitiæ attestatur spi-
 rituali sanitati: sicut rectitudo appetitus corporali sanitati.
 Quarto, quia esuriẽ iustitiæ sequitur abundãtia bonorũ operũ:
 vnde multiplicatur lætitiã annexa bono operi. Anima bonis
 operibus abundans, est sicut arbor benedicta habens fructuum
 abundãtia m: anima vero sine bonis operibus, est vt arbor male-
 dicta. Matt. 21. Nũquam ex te fructus nascatur in sempiternum:
 ait Dominus, maledicens ficui. Item anima abundãs bonis ope-
 ribus, est vt mulier quæ lætatur de multitudine filiorũ: quæ ve-
 rò est sine operibus, est vt mulier sterilis quæ se miseram repu-
 rat. 1. Reg. 1. Ait Anna quæ fuit sterilis: Mulier, inquit infelix ni-
 mis ego sum. ¶ Et notandum quod sicut mulieres steriles mul-
 tum desiderant fructum: sic anima multum desiderare debet
 fructum bonorum operum. Exemplum primi desiderij habes in
 Rachele. Gen. 30. Da mihi, inquit, liberos, alioquin moriar. Ex-
 plum secundi desiderij in Bern. dicente super Cantic. Quàm mi-
 tius me priuare. ô amara mors, vitæ vsu quàm fructu: nam vita
 sine fructu grauior mors. Denique duo mala parantur arbori
 infructuosæ, securis & ignis. Famę iustitiæ multi sancti mortui
 sunt mũdo. Multi etiam mortui sunt morte corporali, quia pro
 illa morti se exposuerũt. Esuriẽda est iustitia vt thesaurus altis
 thesauris

thesauris præualens. Ecclesi. 29. Pone thesaurum tuum in præceptis Altissimi, & proderit tibi magis quam aurum. Alios thesauros relinquit homo cum moritur. Sed hunc thesaurum secum defert. Non est cessandum à bonis operibus pro amico aliquo. Bona enim opera faciunt homini societatem in morte, cum amici nolunt hoc facere. Apoc. 14. Opera enim illorum sequuntur illos. Bona opera hominem ornant & honorant in illa magna curia quæ erit cum fiet vniuersale iudicium. In Psal. Astitit regina à dextris tuis in vestitu deaurato &c. Itè bona opera in futura vita hominem pascunt. Prouer. vlti. Dare illi de fructu manuum suarum. De iustitia require in tractatu de virtutibus cardinalibus, vbi habes specialem tractatum de ipsa. ¶ Apratur autem esuries iustitiæ dono fortitudinis. Vnde interli. Esuries iustitiæ spiritu fortitudinis fulcitur, ne in via lassescat. Item gl. Hæc virtus sine spiritu fortitudinis nõ impletur: quia per eum esuriendo ad satietatem quædoque venimus. Aliqui verò ideo esuriam iustitiæ dono fortitudinis adaptant: quoniam de refectioe & exercitio operum est robur virtutum. Posset tamen dici quoniam de fortitudine est ista esuries: sicut de fortitudine vis appetitiuæ corporalis est esuries corporalis, & de debilitatione fastidium. Et sicut de fortitudine bellica est esuries certaminum: sic de bono fortitudinis esuries iustitiæ in præsentia, quæ certamen habet. Job 7. Militia est vita hominis super terram.

De misericordia. PARS IX.

Sequitur de Misericordia. De qua cõgruè post prædicta tangendum est: quia post prohibitionem cordis per pauperatam spiritus à bono quod infra nos est: & per mäsuetudinem à malo, & post ablutionem cordis per lauacrum lacrymarum, necessaria est directio cordis ad verum bonum, ad quam pertinet esuries iustitiæ, & deinde ad malum, quod fit per misericordiam, quæ malis proximi compatimur. Misericordes verò ideo beati sunt, quia literas patentes habent euangelij quod ipsi misericordiam cõsequuntur. Misericordes alienam miseriam in præsentia per cõpansionem sibi assumunt: & ideo in futuro iure vicissitudinis Christus eos à miseria liberabit. ¶ De Misericordia, require in tractatu Cardinalium virtutum. vbi habetur specialis tractatus de ipsa. Ea verò quæ ponuntur ibi ad ipsius cõmendationem, valere possunt ad ostendendum misericordiam beatitudinem. Adaptatur autem misericordia dono consilij. Vnde glossa, Misericordia eget spiritu cõsilij, sine quo nemo circumspecte miseretur. Initium est sui misereri; finis est pro alio mori. Ordo enim est miserendi, vt vnusq